

Svet
Evropske unije

Bruselj, 21. oktober 2020
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0089(COD)

9573/20
ADD 1

CONSOM 114
MI 232
ENT 79
JUSTCIV 71
DENLEG 45
CODEC 626

OSNUTEK UTEMELJITVE SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja DIREKTIVE (EU) EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov in razveljavitvi Direktive 2009/22/ES

– osnutek utemeljitve Sveta

I. UVOD

Komisija je 12. aprila 2018 Svetu predložila navedeni predlog¹, ki temelji na členu 114 PDEU, sporočilu o novem dogovoru za potrošnike in še enem predlogu direktive o posodobitvi pravil o varstvu potrošnikov² (ki je bil sprejet leta 2019).

Ta predlog direktive posodablja in nadomešča direktivo o opustitvenih tožbah³ ter določa ukrepe za povrnitev škode in opustitvene ukrepe v primerih, ko je zaradi kršitev prava Unije oškodovana skupina potrošnikov.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje dal 20. septembra 2018⁴, Odbor regij⁵ pa 10. oktobra 2018.

Evropski parlament (EP) je marca 2019 sprejel stališče v prvi obravnavi⁶ in v njem predlagal 108 sprememb predloga Komisije. Poročevalec Geoffroy DIDIER (PPE, Francija) je bil po volitvah v Evropski parlament leta 2019 ponovno imenovan. Odbor JURI, ki je pristojen za predlog, je 9. januarja 2020 sklenil, da bo na podlagi stališča Parlamenta v prvi obravnavi začel pogajanja s Svetom.

Delovna skupina za varstvo in informiranje potrošnikov je predlog začela preučevati aprila 2018. Na prvem sestanku o tej zadevi je delovna skupina obravnavala oceno učinka, ki jo je pripravila Komisija. Med obravnavo se je pokazalo, da so bile delegacije na splošno zadovoljne z metodami in merili, ki jih je Komisija uporabila v oceni učinka.

Svet (konkurenčnost) se je na seji 28. novembra 2019 dogovoril o splošnem pristopu⁷, s čimer je predsedstvu dal mandat za nadaljevanje pogajanj z Evropskim parlamentom.

¹ Dok. 7877/18 + ADD 1–5.

² Direktiva (EU) 2019/2161 Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in direktiv 98/6/ES, 2005/29/ES ter 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi boljšega izvrševanja in posodobitve pravil Unije o varstvu potrošnikov (UL L 328, 18.12.2019, str. 7).

³ Direktiva 2009/22/ES o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesa potrošnikov (UL L 110, 1.5.2009).

⁴ UL C 440, 6.12.2018, str. 66.

⁵ UL C 461, 21.12.2018, str. 232.

⁶ Dok. 7714/19.

⁷ Dok. 14210/19 + ADD 1.

Neformalni dialogi so potekali 14. januarja, 2. marca in 22. junija 2020. Na zadnjem sta se zakonodajalca začasno dogovorila o splošnem kompromisnem svežnju.

Po sprejetju splošnega pristopa je predsedstvo 15. januarja, 26. februarja, 4. marca ter 17. in 24. junija 2020 Odbor stalnih predstavnikov seznanilo z napredkom pri pogajanjih. Po analizi končnega kompromisnega besedila z namenom sprejetja dogovora je Odbor stalnih predstavnikov 30. junija 2020 potrdil politični dogovor⁸, ki sta ga zakonodajalca dosegla 22. junija 2020.

Odbor JURI je 7. julija 2020 potrdil besedilo. Predsednik odbora JURI je nato istega dne predsedniku Odbora stalnih predstavnikov poslal pismo, v katerem je navedel, da bo po pravni redakciji v obeh institucijah odboru JURI in Parlamentu na plenarnem zasedanju priporočil, naj stališče Sveta v prvi obravnavi sprejmeta brez sprememb v drugi obravnavi.

Odbor stalnih predstavnikov je zato 22. julija 2020 Svetu svetoval, naj odobri politični dogovor⁹, ki ga je 21. septembra 2020 potrdil Svet (kmetijstvo in ribištvo).

II. NAMEN

Namen te direktive je povečati zaupanje potrošnikov in podjetij v notranji trg z zagotavljanjem bolj poštene konkurence in uspešnejšim izvrševanjem prava Unije na področju varstva potrošnikov. Natančneje, predlog kvalificiranim subjektom, ki jih imenujejo države članice, omogoča, da v primeru, ko je zaradi kršitev prava Unije oškodovana skupina potrošnikov, vložijo zastopniške tožbe tako za opustitvene ukrepe kot za ukrepe za povrnitev škode. Nadomešča sedanjo direktivo o opustitvenih tožbah in je odgovor na potrebo po horizontalnem pristopu EU h kolektivnemu pravnemu varstvu, ki temelji na skupnih načelih, ki spoštujejo nacionalne pravne tradicije in ščitijo pred morebitnimi tveganji zlorabe.

⁸ Dok. 9059/20.

⁹ Dok. 9592/20 + COR 1 + ADD 1.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

1. Predmet urejanja in področje uporabe (člena 1 in 2 ter Priloga I)

Pojasnjen je predmet urejanja direktive, tj. zagotavljanje, da so v vseh državah članicah na voljo zastopniške tožbe za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov, pa tudi njeno razmerje do veljavnih pravil mednarodnega zasebnega prava. Svet je podprl zaščitni ukrep Evropskega parlamenta, da direktiva ne bi smela biti podlaga za zmanjšanje varstva potrošnikov na področjih, ki jih urejajo pravni akti iz Priloge I. Ta seznam je bil posodobljen in obsega področja, kot so finančne storitve, potovanja in turizem, energija, zdravje, telekomunikacije in varstvo podatkov.

2. Razlikovanje med notranjimi in čezmejnimi tožbami (člena 4 in 6 ter ustrezne opredelitve pojmov v členu 3)

Za Svet je bilo pomembno, da se določijo enotna in strožja merila za imenovanje kvalificiranih subjektov za namene vlaganja čezmejnih tožb in da se zagotovi njihovo vzajemno priznavanje. V skladu s predlogi EP morajo biti merila za imenovanje kvalificiranih subjektov za namene vlaganja notranjih tožb skladna s cilji direktive.

3. Financiranje zastopniških tožb (člena 4 in 10)

EP je imel pomisleke glede preglednosti financiranja kvalificiranih subjektov, želel pa je tudi okrepiti pravila o preprečevanju nasprotja interesov. Zato se je Svet dogovoril o spremembah v zvezi s podrobnejšimi merili za imenovanje in financiranjem tožb za ukrepe za povrnitev škode s strani tretjih oseb. Posledično morajo države članice zagotoviti, da se prepreči nasprotje interesov in da se pri zastopniških tožbah zaradi financiranja s strani tretjih oseb ne preusmeri pozornost z varstva kolektivnih interesov potrošnikov. Če se pojavijo utemeljeni dvomi, bodo morali kvalificirani subjekti sodišču ali upravnemu organu morda razkriti finančni pregled svojega financiranja.

4. Delovanje zastopniških tožb (členi 7, 8, 9 in 12)

Za Svet je bilo pomembno, da se dodatno pojasni delovanje zastopniških tožb, in tako olajšata prenos in uporaba direktive, zato je bil vstavljen poseben člen o opustitvenih ukrepih. Za EP je bilo načelo „poraženec plača“ ključno za to, da se preprečijo zlorabe pravnih postopkov. V zvezi s tem je bilo besedilo na več mestih spremenjeno in jasneje zapisano, med drugim je bilo črtano, da je za izdajo ukrepa za povrnitev škode potrebna predhodna pravnomočna odločba o opustitvenih ukrepih.

5. Informacije o zastopniških tožbah (člen 13)

Za EP je bilo pomembno, da se okrepijo določbe o informacijah, ki jih potrošniki prejmejo v zvezi z zastopniškimi tožbami. Svet se je s tem strinjal in menil, da mora biti takšna okrepitev sorazmerna. Te določbe so bile ustrezno prilagojene.

6. Pomoč kvalificiranim subjektom (člen 20)

Za EP je bilo ključno, da se okrepijo in podrobneje opredelijo določbe o pomoči, ki je na voljo kvalificiranim subjektom. Svet se je dogovoril, da bodo države članice sprejele ukrepe, s katerimi bodo zagotovile, da stroški kvalificiranim subjektom ne bodo preprečevali, da bi se odločili za opustitvene ukrepe ali ukrepe za povrnitev škode.

7. Evropski varuh človekovih pravic (člen 23(3))

Kot je želel EP, je v besedilu zapisano, da mora Komisija pripraviti poročilo, v katerem oceni, ali bi bilo treba čezmejne zastopniške tožbe obravnavati na ravni Unije z ustanovitvijo evropskega varuha za zastopniške tožbe za opustitvene ukrepe in za ukrepe za povrnitev škode.

8. Roki za prenos in uporabo direktive in prehodne določbe (člena 22 in 24)

Glede na to, da je predlog kompleksen, zlasti za države članice, ki nimajo vzpostavljenega sistema za zastopniške tožbe, je pomembno, da Svet državam članicam da več časa za prenos in uporabo Direktive (24 oziroma 30 mesecev).

IV. ZAKLJUČEK

Stališče Sveta v prvi obravnavi odraža pravičen in uravnotežen kompromis, ki sta ga v pogajanjih dosegla Svet in Evropski parlament ob pomoči Komisije. Po dolgotrajnih razpravah o mehanizmu kolektivnega pravnega varstva na evropski ravni bodo potrošniki in trgovci končno dobili vseevropski okvir, ki bo prispeval k večjemu spoštovanju pravil o varstvu potrošnikov in enakim konkurenčnim pogojem za vsa podjetja.
